

U2. PRODUCCIÓ I CREIXEMENT

Què és necessari per produir i créixer econòmicament?

ECONOMIA 4rt d' ESO

Ins Lluís de Peguera

Rosabel Pardos

U2. PRODUCCIÓ I CREIXEMENT

2.1 Els factors de producció

2.1.1 Classificació dels factors de producció

2.1.2 La combinació dels recursos

2.1.3 El pagament dels factors de producció

2.2 Els sectors econòmics

2.3 La frontera de possibilitats de producció - FPP

2.4 El creixement econòmic

2.4.1 Relació entre la FPP i el creixement

ECONOMIA 4rt d' ESO

Ins Lluís de Peguera

Rosabel Pardos

2.1 Els factors de producció

Els **recursos productius o factors de producció** són els elements bàsics que s'utilitzen en la producció i distribució de béns i serveis.

2.1.1 Classificació dels factors de producció

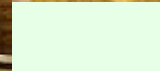
Segons el seu origen podem agrupar els factors de producció en quatre grups:

- 1) Recursos naturals:** Provenent de la natura.
- 2) Treball:** Tota activitat remunerada que intervé en el procés productiu i/o distributiu.
- 3) Béns de capital:** Béns de titularitat de l'empresa necessaris per portar a terme l'activitat econòmica (**diners i elements/actius físics**).
- 4) Iniciativa empresarial:** Capacitat organitzativa i capacitat dirigent.

U2. PRODUCCIÓ I CREIXEMENT

2.1 Els factors de producció

2.1.1 Classificació dels factors de producció : recursos naturals, treball i béns de capital.

ECONOMIA 4rt d' ESO

Ins Lluís de Peguera

Rosabel Pardos

2.1 Els factors de producció

2.1.2 La combinació dels recursos

La **tecnologia** és el conjunt de coneixements, instruments i mètodes tècnics que s'apliquen a la producció de béns i serveis.

- És la manera de **combinar** els diferents **recursos**.
- Com més avançada és la tecnologia, més quantitats de béns i serveis es poden produir amb una mateixa quantitat de recursos.
- En tot moment es vol que aquesta sigui **eficient** (maximitzar la producció per un conjunt de factors donats).
- Per saber si un sistema productiu és eficient, se l'ha de comparar amb un altre.

2.1 Els factors de producció

2.1.2 La combinació dels recursos / Exercici d' eficiència productiva:

	Sistema X	Sistema Y	Sistema Z
Treball (L)	7	11	9
Capital (K)	5	2	5

- 1) Observa la taula. Suposant que en tots tres sistemes s'obtenen les mateixes unitats de producte, quin producte és més eficient?
- 2) Si els preus per unitat de recurs són els següents, quin procés efectiu resulta més eficient ara? **Capital: 1500€ / Treball: 1000 €**
- 3) Descriu un hipotètic sistema W més eficient que aquests tres.

2.1 Els factors de producció

2.1.2 La combinació dels recursos / Exercici sobre la PRODUCTIVITAT.

- 1) Quina relació té la PRODUCTIVITAT amb l'eficiència productiva? (Busca la seva definició).
- 2) Què és la PRODUCTIVITAT TÈCNICA? Com es calcula? En quina unitat es mesura?
- 3) Què és la PRODUCTIVITAT ECONÒMICA? Com es calcula? En quina unitat es mesura?
- 4) Què és la PRODUCTIVITAT GLOBAL? Com es calcula? En quina unitat es mesura?

2.1 Els factors de producció

2.1.2 La combinació dels recursos / Exercici sobre la PRODUCTIVITAT.

En un forn de pa es venen 1500 barres de pa setmanals a 0,75 € cadascuna. Per a la seva elaboració són necessaris 2 treballadors (220 € setmanals) i 500 quilos de massa (0,30 € per barra). Calculeu i interpreteu:

- a) La productivitat tècnica dels treballadors
- b) La productivitat econòmica dels treballadors
- c) La productivitat global

2.1 Els factors de producció

2.1.3 El pagament dels factors de producció

La **renda representa** el valor o preu que es paga per la utilització d' un recurs productiu en un període de temps determinat.

RECURSOS NATURALS	RENDES	LLOGUER
TREBALL		SALARI
CAPITAL		INTERESSOS
INICIATIVA EMPRESARIAL		SALARI/BENEFICIS

2.2 Els sectors econòmics

Els **sectors econòmics** fan referència a la divisió de l' activitat econòmica d' un territori segons els diferents tipus de processos productius.

- 1) Sector primari**, incloem totes aquelles activitats que estan relacionades amb la ramaderia, l'agricultura, la pesca, la caça i els boscos.
- 2) Sector secundari**, reuneix les activitats extractives o mineres, la producció d'energia i la indústria i la construcció.
- 3) Sector terciari**, anomenat també de serveis, inclou els transports, les comunicacions, el comerç, les finances, la sanitat, la investigació, el món cultural i artístic, el sistema educatiu, els esports i el lleure, les oficines, tant les privades com les de l'administració pública, alguns serveis personals productors a petita escala i les professions liberals.
- 4) Sector quaternari**, inclou els *serveis altament intel·lectuals* tals com la recerca científica, el desenvolupament tecnològic, les tecnologies de la informació i les finances. Sector que requereix de mà d' obra molt qualificada.

ECONOMIA 4rt d' ESO

Ins Lluís de Peguera

Rosabel Pardos

U2. PRODUCCIÓ I CREIXEMENT

2.2 Els sectors econòmics

	2012		2013		2014		2015		2016	
Agricultura	1.771	0,94%	1.950	1,04%	1.857	0,97%	1.822	0,92%	1.804	0,88%
Indústria	37.369	19,79%	37.851	20,18%	39.394	20,56%	41.075	20,73%	42.672	20,76%
Construcció	10.779	5,71%	9.218	4,91%	9.128	4,76%	9.264	4,68%	9.653	4,70%
Serveis	138.926	73,57%	138.583	73,87%	141.260	73,71%	145.983	73,68%	151.421	73,67%
Comerç, transport i hostaleria	50.419		50.306		50.223		51.772		52.905	
Act. immobiliàries, professionals i altres	61.570		61.295		63.785		65.952		69.072	
Adm. pública, educació, sanitat i serveis socials	26.938		26.982		27.252		28.259		29.445	
	188.845	100%	187.602	100%	191.639	100%	198.144	100%	205.550	100%

Valor Afegit Brut de Catalunya (2012-2016 IDESCAT)

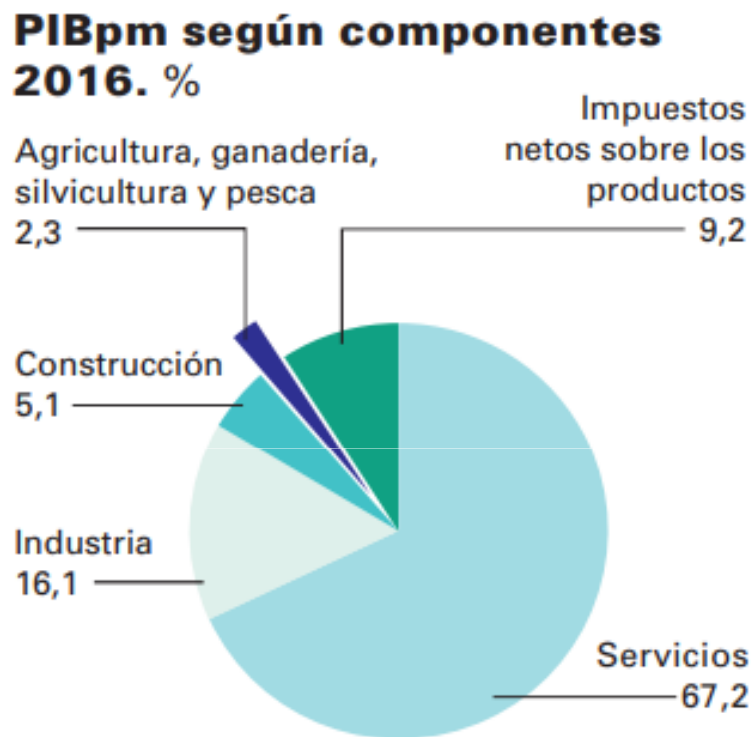
Unitats: Milions d' euros (Base 2010)

ECONOMIA 4rt d' ESO

Ins Lluís de Peguera

Rosabel Pardos

2.2 Els sectors econòmics

% del PIB a preus de mercat repartit per sectors econòmics a nivell espanyol

ECONOMIA 4rt d' ESO

Ins Lluís de Peguera

Rosabel Pardos

2.2 Els sectors econòmics

Actualment el sector industrial (sector secundari) afronta diversos **problemes**:

- 1) La **factura energètica**. Dependència dels combustibles fòssils (50% petroli). L'aportació de les energies renovables (10%) és mínima i la nuclear (10%) presenta certs riscos. La resta prové del gas natural.
- 2) El **dèficit tecnològic**. Espanya està a la cua de la UE en quant a la inversió en Recerca + Desenvolupament + Innovació, fet que genera costos elevats per utilitzar tecnologia estrangera.
- 3) La **petita mida de les empreses**. Més del 99% de les empreses són pimes, de les quals la majoria són petites, fet que els impedeix tenir accés a bones fonts de finançament o d'internacionalitzar les seves activitats.
- 4) La **deslocalització**.

U2. PRODUCCIÓ I CREIXEMENT

2.2 Els sectors econòmics

Nombre d' empreses a Espanya:

	Micro Sin asalariados	Micro 1-9	Pequeñas 10-49	Medianas 50-249	PYME 0-249	Grandes 250 y más	Total
ESPAÑA	1.763.120	1.286.587	121.601	20.108	3.191.416	3.794	3.195.210
%	55,2	40,3	3,8	0,6	99,9	0,1	100
UE-27 ¹ %	92,2	6,5	1,1	99,8	0,2	100	

Fuente: INE, DIRCE 2012 (datos a 1 de enero de 2012), y Comisión Europea, "Annual Report on EU Small and Medium sized Enterprises 2012". Estimaciones para 2011.

ECONOMIA 4rt d' ESO

Ins Lluís de Peguera

Rosabel Pardos

2.2 Els sectors econòmics

Activitat sobre DESLOCALITZACIÓ:

- a) Busca la definició de DESLOCALITZACIÓ.
- b) Busca quatre factors que influeixin sobre una empresa a l' hora d' ubicar-se en un país determinat.
- c) Quines repercussions econòmiques tenen la deslocalitzacions pels països/regions que abandonen les empreses i pels que les reben?
- d) Pots pensar algun cas de deslocalització proper a nosaltres?

2.2 Els sectors econòmics

En el desenvolupament del **sector serveis** (terciari) han jugat un paper molt important els següents factors:

- **El turisme:** Espanya rep més de 75 milions (2016) de turistes cada any (18 milions Catalunya, 24 %). Espanya és després de França 82 milions (2016), el segon destí turístic més important del món.
- **L' externalització de serveis:** Les empreses subcontracten a altres empreses més petites serveis per als quals abans comptaven amb personal en plantilla (neteja, seguretat, assessorament, assistència mèdica, serveis jurídics, transport etc.)

ECONOMIA 4rt d' ESO

Ins Lluís de Peguera

Rosabel Pardos

2.3 La frontera de possibilitats de producció - FPP

La **frontera de possibilitats de producció (FPP)** reflecteix les quantitats màximes de béns i serveis que és capaç de produir una societat en un període de temps determinat a partir d'uns determinats recursos productius i d'una tecnologia concreta.

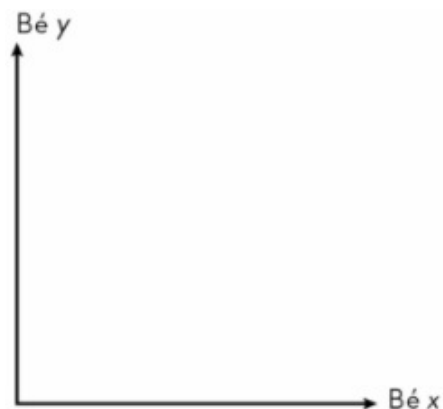
Amb la FPP es pot representar:

1.- L' ESCASSETAT de RECURSOS.

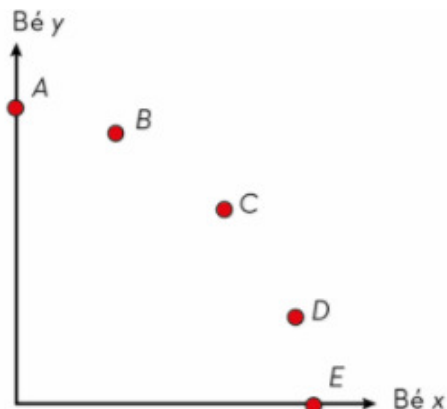
2.- ELS COSTOS D' OPORTUNITAT: Cada vegada que un país opta per utilitzar recursos escassos en la producció d' un bé, està renunciant a les alternatives possibles.

3.- La PRODUCCIÓ POTENCIAL.

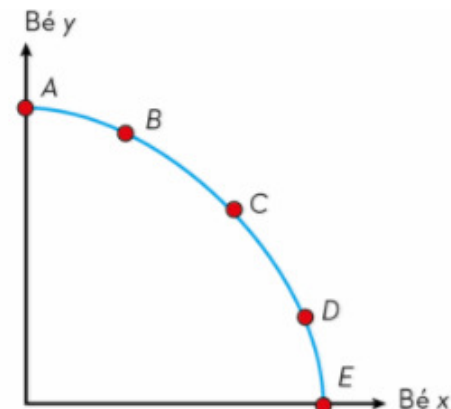
2.3 La frontera de possibilitats de producció - FPP

a) En un diagrama de dos eixos representem els béns o serveis.

b) A continuació, dibuixem les combinacions i les representem amb una lletra (A, B, C, D...). Cada lletra indica una combinació eficient en la qual els recursos disponibles són aprofitats al màxim.

c) Unint els punts que hem obtingut, tracem la FPP. Els punts situats per sobre de la FPP representen combinacions *inassolibles*, i els que estan per sota representen combinacions possibles però *ineficients*.

U2. PRODUCCIÓ I CREIXEMENT

2.4 El creixement econòmic

L'Anna és una estudiant de Batxillerat que divideix les 20 hores de què disposa a la setmana entre estudiar (E) i ajudar els seus pares en un petit negoci familiar que tenen (T). Segons l'experiència que ha anat adquirint, l'Anna ha plasmat en la taula següent les diferents combinacions possibles, mesurades en termes de resultats; d'una banda, la nota mitjana acadèmica i, de l'altra, els diners que aconseguix com a retribució del seu treball.

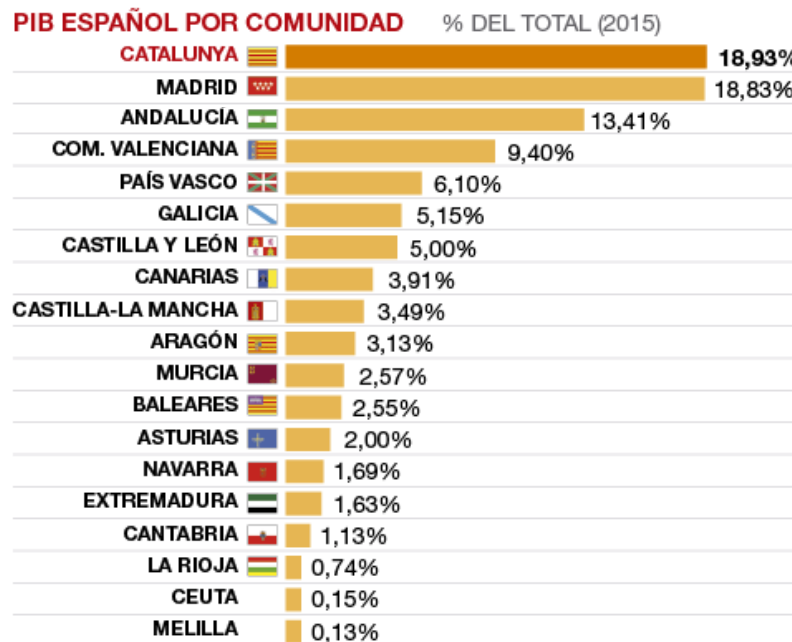
Combinació	A		B		C		D		E	
	E	T	E	T	E	T	E	T	E	T
Temps d'estudi setmanal (20 hores)	20	0	15	5	10	10	5	15	0	20
Nota mitjana	8		7		5		3		0	
Euros guanyats	0 €		20 €		35 €		45 €		60 €	

- Descriu el mètode per representar gràficament la FPP punt per punt.
- En quins punts del gràfic assoleix l'Anna el seu potencial, és a dir, en quins punts és eficient?
- Què hauríem d'interpretar si en lloc d'assolir els punts de la FPP, l'Anna es quedés al punt Z (20 € i un 3 de nota mitjana)?
- Segons la FPP, és possible que l'Anna assoleixi el punt H (35 € i un 8 de nota mitjana)?
- Quin és el cost d'oportunitat per a l'Anna de treure un 8 de nota?
- Relaciona la FPP de l'Anna amb els següents conceptes: escassetat de recursos, cost d'oportunitat i producció potencial

2.4 El creixement econòmic

El **PIB** és el valor de la producció de béns i serveis d' una societat en un període determinat. (PIB 2016 Espanya: 1.118.522M.€ / PIB 2016 Catalunya: 211.915M.€)

ECONOMIA 4rt d' ESO

Ins Lluís de Peguera

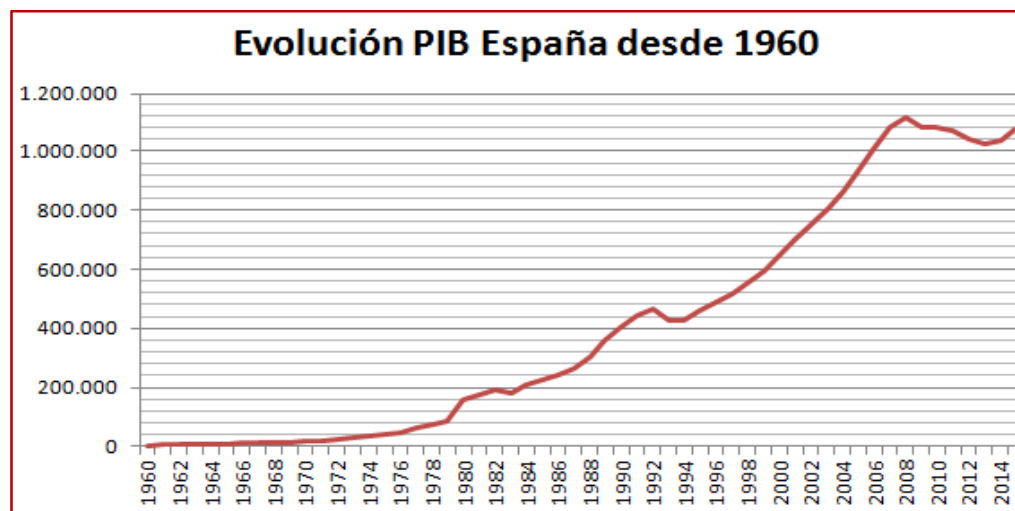
Rosabel Pardos

2.4 El creixement econòmic

El **creixement econòmic** és l'increment del valor de la producció de béns i serveis en un període de temps determinat.

Hi ha dues maneres de créixer econòmicament:

- 1) (En quantitat) Augmentant el recursos productius.
- 2) (En qualitat) Millorant la productivitat.

ECONOMIA 4rt d' ESO

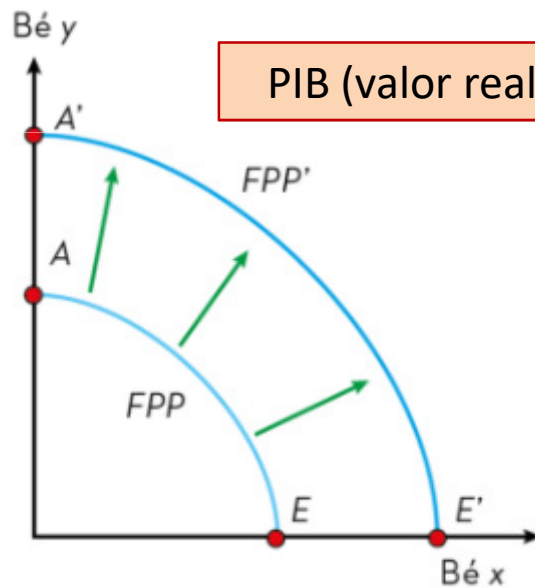
Ins Lluís de Peguera

Rosabel Pardos

2.4 El creixement econòmic

2.4.1 Relació entre la FPP i el creixement econòmic

Les possibilitats de producció d'un país s'incrementen amb el creixement econòmic i això fa desplaçar la FPP (producció potencial).

PIB (valor realment produït) \neq FPP (producció potencial)

ECONOMIA 4rt d' ESO

Ins Lluís de Peguera

Rosabel Pardos